

A rotavírus elleni oltás véd a diabétesztől is?

A rotavírus elleni védőoltást felvett gyermekek körében ritkábban fordul elő az 1-es típusú cukorbetegség – derül ki USA-beli adatokból.

Az 1-es típusú cukorbetegség autoimmun megbetegedés. A kórkép leggyakrabban az óvodás- és iskolás-korú gyermekeknél jelentkezik. Vannak arra mutató jelek, hogy a rotavírus és egyéb gasztrointesztinális kórokozók kóroki szerepet tölthetnek be az 1-es típusú diabétesz kialakulásában.

A ROTAVÍRUS MINT AZ 1-ES TÍPUSÚ CUKORBETEGSÉG KÓROKI TÉNYEZŐJE

Egerekkel végzett kísérletek alapján a rotavírusok hozzájárulnak a szigetsejtek gyulladásához, ami a későbbiekben fokozza az 1-es típusú diabétesz rizikóját. Leírták azt is, hogy a rotavírusok és a béta-sejtek peptidjei néhány szakaszon egyezést mutatnak, ami magyarázatul szolgálhat a „molekuláris mimikrire”. Továbbá kimutatták, hogy az 1-es típusú cukorbeteg gyermekeknél a vérben magasabb a rotavírusok elleni antitest-titer, mint a nem cukorbeteg kortársaknál.

PLUSZ EGY ÉRV A ROTAVÍRUS ELLENI VÉDŐOLTÁS MELLETT

Amennyiben az a hipotézis, hogy a rotavírusok szerepet kapnak az 1-es típusú cukorbetegség kialakulásában, megerősítést nyer, akkor igazoltá válhat a rotavírus elleni védőoltás cukorbetegséggel szembeni protektív szerepe is, és még inkább létjogosultsága lesz a jövőben a rotavírus elleni védőoltás felvételének.

AUSZTRÁLIÁBAN ÉS AZ USA-BAN MÁR KIMUTATHATÓ A VÉDELEM

A jelenleg is alkalmazott rotavírus elleni védőoltásokat 2006 (RotaTeq) és 2008 (Rotarix) óta alkalmazzák világszerte. Ausztrália és az Amerikai Egyesült Államok az első olyan országok közé tartoznak, ahol bevezették ezeket a védőoltásokat. Az azóta eltelt több mint egy évtizedben az oltást felvett gyermekek már olyan életkorba léptek, hogy következtetéseket lehet levonni arra vonatkozóan, hogy a rotavírus elleni védőoltás ténylegesen csökkentette-e az 1-es típusú diabétesz előfordulásának a kockázatát.

2019 januárjában a *JAMA Pediatrics* hasábjain megjelent eredmények szerint a négy év alatti ausztráliai gyermekeknél 2008-hoz képest 14%-kal szorult vissza az 1-es típusú diabétesz előfordulási gyakorisága.

A nemrégiben publikált USA-beli eredmények – 540 317 vakcinációban részesült gyermek adatainak feldolgozásával – megerősítik az ausztráliai tapasztalatokat. A rotavírus elleni védőoltásban részesült gyermekek körében az 1-es típusú diabétesz incidenciája 12,2/100 000 gyermek/évnél adódott, míg a nem oltottak körében ez 20,6/100 000 gyermek/év. Ez egyben azt is jelenti, hogy az 1-es típusú cukorbetegség incidenciája 41%-kal, szignifikánsan csökkent.

A rotavírus elleni védőoltás jelentette protektív hatás csak abban az esetben érvényesült, ha a csecsemők a teljes oltási sort felvették. Részlegesen felvett oltásnál nem volt kimutatható a szignifikáns védelem.

(FORRÁS: SCIENTIFIC REPORTS)

DR. BUDAI MARIANNA / PHARMAONLINE

Átszervezik a gyermekek sürgősségi ellátását

Hét centrumba szervezi a kormányzat a gyerekek sürgősségi és baleseti ellátását, az átalakítást már el is kezdték.

A mintegy 14 milliárdos program célja, hogy a lehető legrövidebb idő alatt, legfeljebb 90 percen belül hozzájussanak a legkorszerűbb ellátáshoz a gyerekek. Az átszervezés nyomán olyan hálózat készül több fővárosi és öt vidéki – győri, debreceni, szegedi, miskolci, pécsi – centrum kialakításával, ahol egy helyen elérhető lesz valamennyi szükséges orvosi ellátás a legsúlyosabb balesetes sérülések kezelésére.

– Az országos gyermekbaleseti központ, a Heim Pál kórház tud a leginkább felkészülni a speciális esetek ellátására. Ám nyilván mindent ők sem tudnak majd megoldani, lesz, ami a Bethesdára, és lesz olyan, ami másra jut – fogalmazott *Velkey György*, a Magyar Gyermekegyesület Társaságának elnöke, a Bethesda Gyermekkórház főigazgatója. Mint mondta, a tervezett fővárosi gyermek-sürgősségi rendszernek még van néhány bizonytalan pontja, így például egyelőre nem tudni, lesz-e gyermek-sürgősségi központ az új superkórházban, a Dél-Budai Centrumban, és még kérdéses, milyen folyamatosan működő kiegészítő egységeket terveznek a Szent János Kórházba.

– A centrumok kialakításával nagyobb lesz az esélye a gyorsabb, hatékonyabb ellátásnak, de még így is marad majd több olyan orvosszakmai terület, mint például a speciális szemészeti ellátás, vagy az egyes arc-száj traumák ellátása, ami továbbra is a felnőtt szakcentrumoknál marad. Sajnos a nagyon ritka helyzetekre nem lehet rendszert, betegutat építeni, de törekedni kell rá, és helyi megoldásokat kell kidolgozni – állította *Velkey György* és hozzáfűzte: – a Bethesda Gyermekkórházban a Magyar Honvédség Egészségügyi Központjával kötött megállapodás biztosítja, hogy a ritka sérülésekre legyen szakember, ezért olykor a katonai kórház specialistái jönnek át egy-egy műtétre.

A hét nagy centrum, amelyből a gyórit már megnyitották, kiegészül további területi ellátókkal. Így a centrumokig csak a legbonyolultabb eseteket kell eljuttatniuk a mentőknek, akik, ha csak lehet, helikopterrel szállítanak. A program további hozadéka, hogy a jövőben gyermek-sürgősségi és gyermek baleseti sebészeti szakorvosképzés is indul. Eddig traumatológusokkal, sebészekkel és gyermekorvosokkal oldották meg a kicsik sürgősségi ellátását, mostantól pedig lesznek majd a feladatra speciális szakemberek.

NÉPSZAVA

Zeneterápia koraszülötteknek

A Genfi Egyetem tanulmánya szerint a koraszülöttek idegrendszere sokkal jobban fejlődik zene hatására.

A korababák túlélési esélyei jók, de nagy a kockázat, hogy a neuropszichológiai rendellenességek alakuljanak ki. Azért, hogy a koraszülöttek agyi fejlődését segítsék, és minimálisra csökkentsék a kórházi körülmények között fellépő stresszhatásokat, a kutatók zeneterápiát alkalmaztak, és az első vizsgálatok szerint sikerrel jártak: a csecsemők agya sokkal jobban fejlődött, mint azoké a társaiké, akik nem hallgattak zenét.

A kutatásban a koraszülöttek egy részének végigkövette a napját a zene, és funkcionális MR-vizsgálatokkal nézték meg a kutatók, hogyan változik az agyfejlődésük azokhoz képest, akiknek nem játszottak zenét, az eredményeket pedig összevetették olyan csecsemők vizsgálataival is, akik nem számítanak koraszülöttnak.

Andreas Vollenweider zeneszerző segített a koraszülött csecsemők számára zenét írni. Először is a megfelelő hangszert kellett kiválasztani. Ehhez orvosi felügyelet mellett játszott a koraszülötteknek különböző hangszereken, miközben azt figyelték, melyikre hogyan reagál a csecsemők agya. Az indiai kígyóbűvölők sípjára reagáltak a legjobban a koraszülöttek, gyakorlatilag azonnal megnyugodtak tőle, így *Vollenweider* végül indiai pungi furulyára, hárfára és harangokra írta az egyenként 8 perces műveit.

Az agy különböző részei közötti kapcsolat gyengébb volt a koraszülött, zenét nem hallgató csecsemőknél, mint a nem koraszülöttek esetében. Ezzel szemben a kifejezetten nekik szánt zenét hallgató koraszülött csecsemőknél gyakorlatilag az összes agyi terület közel olyan jól kapcsolódott egymáshoz, és olyan jól funkcionált, mint a nem koraszülött gyerekeknél.

INDEX